

Björn Sjösvärd

Från: Nils.Martenson@Naturvardsverket.se
Skickat: den 21 februari 2023 16:53
Till: Regelrådet
Ämne: Möjlighet till yttrande föreskrifter
Bifogade filer: Konsekvensutredning ändring NFS 2015_10.pdf; Ändringsföreskrifter jägarexamen (NFS 2015_10).pdf; nfs-2015-10 JEX.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Kategorier: Björn
AppServerName: p360_prod
DocumentID: RR 2023-39:01
DocumentIsArchived: -1

Hej,

Härmed ges Regelrådet möjlighet till yttrande rörande konsekvensutredning och förslag till ändringsföreskrifter avseende föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:10) om jägarexamen. Se bifogad konsekvensutredning, förslag till ändringsföreskrifter samt nuvarande konsoliderad version.

Bakgrund

Innan en myndighet beslutar om föreskrifter som kan få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt ska myndigheten ge Regelrådet inom Tillväxtverket tillfälle att inom en tid av minst två veckor yttra sig över den konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning som legat till grund för förslaget. Vid inhämtande av sådant yttrande ska Regelrådet ges tillgång till såväl förslaget till föreskrifter som den konsekvensutredning som legat till grund för förslaget.

Svara gärna senast 9 mars 2023. Märk svaret med ärendenummer NV-02463-22.

Hälsningar Nils

NILS MÅRTENSON

Projektledare

NATURVÅRDSVERKET

Viltförvaltningsenheten

BESÖK: Forskarens väg 5, Östersund

POST: 106 48 Stockholm

TELEFON: 010-698 16 03

www.naturvardsverket.se

Läs om hur Naturvårdsverket behandlar dina [personuppgifter](#)

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:10) om jägarexamen;

NFS 20XX

Utkom från trycket
den

beslutade den XX 2023.

Naturvårdsverket föreskriver med stöd av 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) i fråga om verkets föreskrifter (NFS 2015:10) om jägarexamen

dels att 33 § ska upphöra att gälla,
dels att 10, 25–26 §§ ska ha följande lydelse.

10 § Ett godkänt prov gäller tills vidare.

Provledare ska utfärda intyg över genomgången prov i samband med provtillfället.

Provledare ska registrera samtliga avlagda praktiska prov med uppgift om godkänt eller underkänt resultat i Naturvårdsverkets jägarregister senast tio dagar efter genomfört prov.

25 § I *Precisionsskjutning* ska provtagarens förmåga att skjuta två väl sammanhållna träffbilder om fyra skott vardera prövas. Den första träffbilden ska provtagaren skjuta från skjutstol och den andra med jägarmässigt stöd.

Skjutavståndet ska vara 80 meter.

För att kunna godkännas krävs att kulhålen i respektive serie täcks helt av cirkelrunda träffbildsmallar.

Serie skjutna från skjutstolen får ha högst 12 cm spridning.

Serie skjutna med jägarmässigt stöd får ha högst 17 cm spridning.

Om bara den ena serien är godkänd, ska momentet underkännas.

26 § Praktiskt Högviltprov/kulgevär ska vara utformat som respektive jägarorganisations älgskytteprov och innehålla

1. Skjutning mot stillastående älgfigur

2. Skjutning mot löpande älgfigur

Skjutavståndet ska vara 80 meter.

Om detta delprov avläggs före Grundprov kulgevär ska provet börjas med Säker kulgevärshantering.

Dessa föreskrifter träder i kraft den XX 2023.

Naturvårdsverket

BJÖRN RISINGER

Gunilla Ewing Skotnicka
(Naturavdelningen)

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

KONSEKVENsutredning
2023-02-21

David Bruun
Tel: 010-698 17 42
david.bruun
@naturvardsverket.se

Ärendenummer
NV-02463-22

Motiv och konsekvensutredning

Ändring av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:10) om jägarexamen

Bakgrund

Företrädare från Svenska Jägareförbundet och Jägarnas riksförbund har uppmärksammat Naturvårdsverket på att det i 25 och 26 §§ i Naturvårdsverkets föreskrifter om jägarexamen (NFS 2015:10) föreskrivs att kulvapenproven inom jägarexamen måste avläggas utomhus. Detta förhindrar att prov utförs på de skjutbanor som numera byggs inomhus. Ändring i NFS 2015:10 i denna del rubriceras nedan som *utomhuskravet*.

Förbunden har även uppmärksammat Naturvårdsverket på att jägarexamensbeviset (se bilaga 2 för exempel) enligt 33 § NFS 2015:10 har spelat ut sin roll. Detta eftersom uppgifterna enligt paragrafen numera registreras digitalt i jägarregistret (JREG). Fortsatt produktion av dessa pappersbevis bedöms av förbunden som en onödig utgift och ett onödigt arbete. Intyg över avlagda prov inom jägarexamen kan också skrivas ut av provtagaren efter inloggning i JREG. Ändring i NFS 2015:10 i denna del rubriceras nedan som *jägarexamensbeviset*.

1. Beskrivning av problem samt ändring i NFS 2015:10

Utomhuskravet

Slopande av krav på utförande av kulvapenprov utomhus innebär ett möjliggörande för jägarexamenskandidater att genomgå de praktiska proven inomhus samt även under vinterhalvåret när ordinarie utomhusbanor är stängda. Normalt håller skjutbanor utomhus öppet endast under sommarhalvåret från ungefär april/maj till älgjaktens början i september/oktober. Denna period är kortare desto längre norrut i landet man kommer. Möjlighet att avlägga prov inomhus minskar även belastningen på samtliga skjutbanor när inte all

skytteaktivitet måste koncentreras till sommarhalvåret då även vinterhalvåret kan nyttjas.

I förlängningen kan ett avskaffande av kravet stimulera till att fler inomhusbanor byggs. Detta möjliggör skytteträning året om vilket i sin tur kan öka skjutskickligheten hos jägarkåren över lag samt medföra att risken för dåliga skott och skadeskjutningar minskar.

Problem med buller från skjutbanor innebär ofta svårigheter med att finna nya platser att bygga skjutbanor på men detta problem finns inte när det gäller skytte i ljudisolerade inomhushallar. Skjutbanor för utomhusskytte förläggs i regel i områden som är avlägsna från bebyggelse på grund av den ljudförörensning skottljuden innebär. Kan jägarexamens skytteprov utföras i skyttehallar inomhus innebär detta att tillgängligheten kan öka genom att det är betydligt lättare att placera dessa skyttehallar i närheten av bebyggelse. Vid skytte inomhus kan projektiler och emissioner från skytteverksamheten dessutom enklare tas om hand vilket skulle innebära en miljömässig fördel.

Det skulle kunna finnas invändningar mot att skytteproven utförs inomhus på grund av att sådana prov inte skulle efterlikna verkliga förhållanden under jakt i tillräcklig omfattning. Det skytte som bedrivs på skjutbanorna idag bedrivs dock huvudsakligen under sommarhalvåret när förhållandena i regel skiljer sig kraftigt mot de under den huvudsakliga jaktperioden, med avseende på temperatur och väder. Varierande väder vid skytte utomhus innebär att provets svårighetsgrad varierar för olika provtagare om än i liten omfattning. Gällande skytteproven för hagel finns inga krav på att proven måste utföras utomhus och en ändring av kravet gällande kulvapenproven skulle därför harmonisera regelverket för samtliga skytteproven som ingår i jägarexamen.

Sammantaget bedöms ett avskaffande av krav på utförande av kulvapenprov utomhus handla om regelförenklingar vilka i förlängningen innebär utökade möjligheter till både provtillfällen och övningsskytte över lag. Sådana utökade möjligheter bedöms kunna gynna både enskilda provtagare och andra intressenter.

Jägarexamensbeviset

Ett avskaffande av jägarexamensbeviset innebär en administrativ lättnad för förbunden och dess provledare vilka i nuläget måste beställa och utfärda bevisen. Ett jägarexamensbevis måste utfärdas när en elev har genomfört det första provet (teoriprovet) med godkänt resultat. De senaste åren har drygt 10 000 godkända teoriprov skrivits per år. Vidare medför bevisen en kostnad som i nuläget finansieras av jägarexamens provavgifter vilken skulle undvikas vid ett avskaffande. Svenska jägareförbundet har under den senaste femårsperioden debiterat cirka 150 000 kr för inköp av jägarbevis och annat material kopplat till beviset. Jägarexamensbeviset innebär också att de som tar jägarexamen måste medföra ett foto vilket börjar anses förlegat och krångligt.

Vid ansökan om vapenlicens fyller jägarexamensbeviset inte längre någon praktisk funktion då provresultaten förs in i jägarregistret (JREG) av provledarna (de praktiska proven) eller automatiskt (teoriprovet). När ansökningar om vapenlicenser handläggs kan Polismyndigheten söka uppgifter direkt i JREG via ett fråga/svar-system. Som bevis för genomförda prov innan registrering skett i JREG samt för att i vissa fall direkt kunna genomföra ytterligare prov kan de s.k. *intygsoriginalen* (enl. 10 § NFS 2015:10/se bilaga 1) användas. Intygen kan också fungera som kvitto från provbanorna.

I vissa fall när en myndighet i ett annat land önskar intyg om avlagd jägarexamen i Sverige kan jägarexamensbeviset fylla en funktion. Intyget kan i dessa fall utgöra en förutsättning för att få jaga eller erhålla vapenlicens i det aktuella landet. I dessa situationer önskar jägaren ibland att Naturvårdsverkets kundtjänst skriver ut och vidimerar en kopia kring avlagda jägarexamensprov i syfte att skicka detta till det aktuella landets myndighet. Det kan bero på att jägarexamensbeviset tappats bort samtidigt som den aktuella myndigheten inte godtar ett utskrivet intyg från JREG. I stället behövs då en vidimerad utskrift från JREG från Naturvårdsverket. Den vidimerade utskriften kan av sekretesskäl bara skickas till folkbokföringsadressen. Borttagandet av jägarexamensbeviset skulle därför på sikt kunna öka arbetsbelastningen på kundtjänst eftersom fler vidimerade utskrifter måste skickas ut. Dock bedöms inte detta utgöra någon omfattande arbetsökning för kundtjänst och svensk jägarexamen är bara i vissa fall jämförbar med utländska motsvarigheter och behovet av att kunna uppvisa intyg om svensk jägarexamen utomlands finns därför bara för vissa länder. På sikt kan också arbetsförfarandet kring de vidimerade utskrifterna komma att ändras och det bevis om avlagd jägarexamen som kan skrivas ut från jägarregistret fungera i större utsträckning.

Vidare förekommer det att vidimerade utskrifter kring avlagda jägarexamensprov önskas från kundtjänst i syfte att kunna erhålla ett nytt jägarexamenbevis. Detta arbetsmoment bedöms helt försvinna i och med avskaffandet av jägarexamensbeviset.

2. Vilka alternativa lösningar som finns och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Nollalternativet

Utomhuskravet

Kvarstår kravet på skytteprov för kula utomhus finns fortsatt begränsade möjligheter att avlägga prov under vinterhalvåret. Viss rättsosäkerhet finns även kring vad som avses med ”utomhus” där skytten idag oftast avlägger prov från en skjutkur (byggnation) inomhus även om målfiguren normalt löper utomhus (utan tak eller väggar). Kravet på skytte utomhus gäller dessutom endast kulproven medan hagelproven kan utföras inomhus. Gällande föreskrifter är alltså inte konsekventa i dessa delar. Skytteträning inomhus kan bedrivas nära övrig bebyggelse eftersom bullernivån kan hållas låg. Slopas krav på att prov ska utföras utomhus kan stimulera till byggnation av fler inomhushallar. Fler inomhushallar kan också öka tillgängligheten samt leda till minskade transportkostnader och miljöpåverkan. Kvarstår regelverket oförändrat är det svårare att vinna sådana fördelar.

Jägarexamensbeviset

Om kravet på utfärdande av jägarexamenbevis kvarstår kommer administrationen och kostnaderna kring dessa vara oförändrade. En bibehållen smärre kostnad för provtagarnas inköp av foto kvarstår även. Produktion av fysiska bevis innebär också viss miljöpåverkan. Vidare finns risk att engagemanget kring handläggningen av bevisen minskar bland provledarna eftersom jägarregistret till största del ersatt bevisens funktion. Att inte vara följsam med den rådande digitaliseringen, genom att hålla fast vid ett bevis av

äldre snitt, skulle också kunna uppfattas som att myndigheten inte följer med i samhällets utveckling.

Alternativa lösningar

Utomhuskravet

Få alternativa lösningar finns då provet antingen förläggs utomhus eller inomhus. Prov avläggs i nuläget eventuellt delvis inomhus beroende på hur man ser på de skjutkurer som normalt används.

Jägarexamensbeviset

Gällande jägarexamensbeviset skulle utformandet kunna förenklas så att t.ex. krav på foto och stämplars tas bort samtidigt som t.ex. vattenstämplar eller liknande skulle kunna införas. Detta skulle dock innebära visst utvecklingsarbete behäftat med kostnader vilket skulle vara svårt att rättfärdiga givet det ringa behovet av beviset.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som berörs av de föreslagna ändringarna i NFS 2015:10 är i första hand jägarorganisationerna, provledare, provbanor, företag vars verksamhet innefattar skytte och provtagare samt de tryckerier som får i uppdrag att trycka dagens jägarbevis.

Utomhuskravet

Jägarorganisationerna kommer att behöva godkänna inomhusbanor och även göra avvägningar om hur dessa ska komplettera övriga lokala provbanor. Ordinarie utomhusbanor kommer vid byggnation av fler inomhushallar att avlastas vad gäller de elever som ska avlägga skytteprov under året. Samtidigt kommer företag inriktade på skytteverksamhet att kunna utvecklas.

Jägarexamensbeviset

Jägarorganisationerna berörs genom att de inte längre behöver rekvirera medel från Naturvårdsverket för tryck av bevis. De behöver inte heller tillhandahålla provstämplar eller distribuera bevis till provbanor. Provledare behöver inte administrera utfärdande av bevis och provtagare behöver inte införskaffa foto eller hålla ordning på sitt bevis. De tryckerier som upphandlas för uppdraget att trycka jägarexamensbeviset kommer att mista detta uppdrag.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 11 kap 2 b § vapenlagen (1996:67) får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen. Med utgångspunkt i detta bemyndigande har regeringen i 2 kap 4 § vapenförordningen (1996:70) reglerat att för tillstånd till innehav av jaktvapen krävs att sökanden har avlagt prov som visar att han eller hon har grundläggande kännedom om jakt och viltvård och kan handha vapnet. Regeringen har bemyndigat Naturvårdsverket att meddela närmare föreskrifter om provet.

Med stöd av bemyndigandet i vapenförordningen har Naturvårdsverket meddelat NFS 2015:10. Dessa föreskrifter föreslås nu ändras med stöd av samma bemyndigande.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen, inbegripet frågor om konkurrens mellan företag

Utomhuskravet

De avgifter som provtagare ska betala för respektive prov enligt 32 § NFS 2015:10 täcker i princip kostanden för provens utförande.

Inga andra avgifter utöver de av Naturvårdsverket fastställda avgifterna och eventuell kostnad för ammunition får tas ut av provbanan vid provtillfället. Kopplat till jägarexamen kommer dock företag som avser bygga skyttehallar få inkomster från den träning som föregår själva provtillfället. Det finns viss risk att konkurrens uppstår mellan dagens utomhusskjutbanor och privata företags inomhushallar. Sådan konkurrens skulle dock huvudsakligen kunna uppstå sommartid då båda verksamheterna bedrivs parallellt och det är rimligt att anta att företag skulle ha sina största vinster under vinterhalvåret då utomhusbanorna håller stängt. Beroende på hur antalsfördelningen skulle se ut mellan ordinarie utomhusbanor och inomhushallar skulle dock konkurrens om elever sett till hela året kunna uppstå. 5 § NFS 2015:10 anger att jägarorganisationerna äger frågan om besiktigande och godkännande av provbanor. Jägarorganisationerna ska teckna ansvarsförsäkring för provledare, funktionärer och provtagare på provbanorna. De företag som önskar få sin anläggning godkänd som provbana är alltså helt i beroendeställning till förbunden. Företag som inte får sin anläggning godkänd skulle inte kunna utnyttja verksamhetens fulla potential eftersom de elever som betalar för att träna i hallen inte kan avlägga prov förrän en godkänd provbana öppnar, vilket vanligtvis sker under våren. Mängden kunder skulle därför koncentreras till tiden strax före det att provbanorna öppnar. Ett sådant scenario skulle snäva in vinstmarginalerna i viss omfattning. Mest troligt är dock att företag som utformar skyttehallar enligt förbundens och Naturvårdsverkets krav, exempelvis 80 meters skjutavstånd för högviltprovet, kommer ha denna verksamhet som en del av sin verksamhet där exempelvis skytte i s.k. skyttebiograf kommer utgöra huvuddelen av inkomsten.

Jägarexamensbeviset

Vid ett borttagande avseende kravet på jägarexamensbeviset utfärdande kommer produktionen av dessa bevis att upphöra vilket innebär en besparing på ca 150 000 kr/femårsperiod i ren produktionskostnad (tryck av bevis) samt även en minskad administration för förbunden där kostnaden för denna administration är svår att kartlägga då den delvis är ideell.

Alternativet till att inte avskaffa jägarexamensbeviset skulle som tidigare nämnts kunna vara att omarbete jägarbevisets utförande. Detta skulle dock innebära en utvecklingskostnad som skulle vara svår att motivera med avseende på modernisering och miljöpåverkan.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Naturvårdsverket bedömer att ändringarna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Vidare bedöms det inte finnas något behov av att föreskrifterna notifieras Kommissionen.

7. Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Information kommer att publiceras på Naturvårdsverkets hemsida och genom riktade utskick till Polismyndigheten och jägarorganisationerna. Informationen bör sedan kunna förmedlas effektivt genom förbunden till de olika provbanorna och provledarna. Detta gjordes exempelvis med god framgång när teoriprovet digitaliserades. Varken avskaffandet av krav på jägarbevis eller skjutprov utomhus kräver någon särskild hänsyn till när de införs.

Bilaga 1.

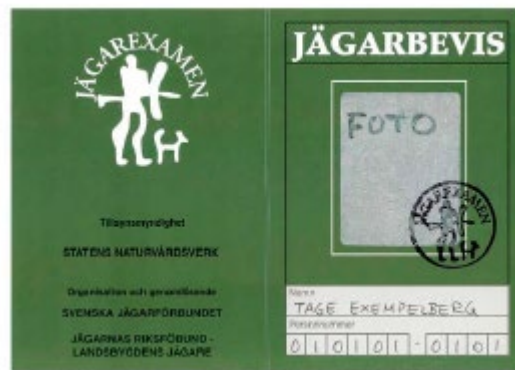
Intygsblankett enligt 10 § NFS 2015:10 och Handbok för provledare vid jägarexamen.

		INTYG		C 088711		
		Denna dag har [ ][ ][ ][ ][ ][ ] - [ ][ ][ ][ ][ ][ ] Personnummer _____ Provtagarens namn - Testat eller maskinskrivet _____ prövats i följande prov för jägarexamen _____ Telefon				
GK = Godkänd UK = Underkänd	TEORETISKT PROV		(01)	GK ☐	UK ☐	Avgifter ☐
	LEGITIMATION ☐ Kärkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd ☐ Provtagarens signatur		HAGELGEVÅRSPROV	(02)	GK ☐	UK ☐
Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen	Ange moment nr vid omprov 2, 3 eller 4 här ..... Omprov 1 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐		Moment nr 1. Hagelgevårshustering ☐ GK ☐ UK ☐ 2. Avstudsbedömning ☐ ☐ 3. Lerdugskjutning ☐ ☐ 4. Skjutning mot markduell ☐ ☐	Omprov 2 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐		
	GRUNDPROV/KULGEVÅR		(03)	GK ☐	UK ☐	Avgifter ☐
Vid omprov skall intyget uppvisas	KULGEVÅRSHANTERING ☐ ☐ PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☐		OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐		HÖGVILTPROV/KULGEVÅR (04) ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	
	Serie 1-3 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Serie 4-6 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Serie 7-9 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐		KULGEVÅRSHANTERING ☐ ☐ ☐ ☐		Avgifter ☐ ☐ ☐ ☐	
	Provtagarens namn/bedömning	Provtagarens nr	Provtags nr	Summa avgifter		
			Datum			

BN 00104-01, 20150410/10027

Bilaga 2.

Jägarexamensbeviset.

Avlagda prov för jägarexamen

Provtagarens egenhändiga namnteckning	Personnummer
<i>Tage Ingesson</i>	010101-0101
TEORETISKT PROV	
Provtagarens namnteckning och nummer	Datum
<i>Kurt Kurtsson</i> F67	2017-01-01
	Provbana
	F125
PRAKTISKA PROV	
HAGELVAPENPROV	
Provtagarens namnteckning och nummer	Datum
<i>Anders Andersson</i> C80	2017-01-15
	Provbana
	F125/C150
GRUNDPROV/KULVAPEN	
Provtagarens namnteckning och nummer	Datum
	Provbana
HÖGVILTPROV/KULVAPEN	
Provtagarens namnteckning och nummer	Datum
	Provbana

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter om jägarexamen;

NFS 2015:10

Konsoliderad version. Detta dokument har sammanställts i informationssyfte. Kontrollera därför alltid texten mot den tryckta versionen. Denna version innehåller ändringar till och med NFS 2019:8

Med stöd av 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) föreskriver Naturvårdsverket följande.

Organisation m.m.

1 § Den som vill få tillstånd att inneha jaktvapen ska avlägga jägarexamen i enlighet med bestämmelserna i dessa föreskrifter.

2 § En samrådsgrupp för jägarexamen kan sammankallas av Naturvårdsverket. Samrådsgruppen består av representanter för Polismyndigheten, Svenska Jägarförbundet, Jägarnas Riksförbund och vid behov andra berörda myndigheter och organisationer.

3 § Med jägarorganisationerna avses i dessa föreskrifter Svenska Jägarförbundet och Jägarnas Riksförbund.

Jägarorganisationerna ska inom varje län svara för provens praktiska genomförande.

4 § Det framgår av 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) att proven för jägarexamen ska avläggas inför en av Polismyndigheten förordnad provledare.

Provledare ska fullgöra de arbetsuppgifter som de tilldelas av jägarorganisationen. (NFS 2019:9)

Jägarorganisationerna ska se till att ett tillräckligt antal provledare ska vara aktiva vid varje provbana med hänsyn till provverksamhetens omfattning. (NFS 2019:9)

4 a § En provledare får vara verksam vid högst tre provbanor. (NFS 2019:9)

Provledarens jägarorganisation ska anmäla till Naturvårdsverket om en provledare ska vara verksam vid mer än en provbana. (NFS 2019:9)

En sådan anmälan ska föregås av samråd mellan jägarorganisationerna. Samråd behöver inte ske om provledaren tillhör samma jägarorganisation som äger eller driver alla aktuella provbanor. (NFS 2019:9)

5 § Ett tillräckligt antal godkända provbanor för jägarexamen ska finnas i varje län med hänsyn till provverksamhetens omfattning, resvägar, befolkningsunderlag m.m.

NFS 2015:10

En provbana ska vara besiktigad och godkänd av respektive jägarorganisation inom det område där banan ligger.

Jägarorganisationerna ska teckna ansvarsförsäkring för provledare, funktionärer och provtagare på provbanorna.

6 § I 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) anges att Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund ska lämna förslag på provledare till Polismyndigheten. Detta ska göras till Polismyndigheten i den polisregion där provledaren i huvudsak ska vara verksam.

Den som Polismyndigheten förordnar till provledare

- ska ha genomgått provledarutbildning fastställd av Naturvårdsverket och ha tjänstgjort jämsides med förordnad provledare vid minst två teoretiska och tjugo praktiska delprov
- ska ha genomgått samtliga prov i jägarexamen med godkänt resultat
- bör ha genomgått studiecirklar eller motsvarande inom ämnesområdet jakt och viltvård
- ska bedömas lämplig med hänsyn till yrkesverksamhet och personliga egenskaper
- ska vara känd som en kunnig och omdömesgill jägare med bred jaktlig erfarenhet och om möjligt ha erfarenhet av undervisning och
- bör vara känd inom jägarorganisation i länet eller annan liknande organisation.

Förordnande som provledare gäller för viss tid, dock längst fem år.

7 § Förordnande som provledare kan återkallas av Polismyndigheten, om

- provledare begått brott av sådan karaktär att denne bedöms som olämplig för sitt uppdrag
- provledaren drabbas av sjukdom, skada eller annat men, som gör att provledaren inte kan fullgöra sitt uppdrag
- provledaren själv avsäger sig sitt uppdrag
- respektive jägarorganisation hemställer om återkallande eller
- andra särskilda skäl föreligger.

8 § Respektive jägarorganisation ska skyndsamt utreda klagomål mot provledares sätt att fullgöra sina uppgifter.

Om det finns grund för att provledaren ska skiljas från sitt uppdrag ska respektive jägarorganisation redovisa frågan till Polismyndigheten och hemställa att provledarens förordnande återkallas

Om Polismyndigheten beslutar att återkalla förordnandet eller om detta löper ut, ska provledaren omgående återlämna all materiel och samtliga handlingar som rör provverksamheten till respektive jägarorganisation.

Jägarexamen - innehåll m.m.

Innehåll

9 § En fullständig jägarexamen består av ett teoretiskt prov och tre praktiska delprov. Före de praktiska proven ska godkänt teoretiskt prov avläggas. I *bilagan* illustreras vilka delprov som krävs för ytterligare jaktvapen för någon som sedan tidigare har delar av en fullständig jägarexamen.

Teoretiskt prov Bestående av det antal frågor som anges i 13 a §
(NFS 2019:9)

Praktiska prov - Hagelgevårsprov
- Grundprov/kulgevär
- Högviltprov/kulgevär (NFS 2019:9)

De tre praktiska delproven ska bestå av följande moment:

Hagelgevårsprov - Säker hagelgevärshantering
- Avståndsbedömning
- Lerduveskjutning
- Skjutning mot markmål

Grundprov/kulgevär - Säker kulgevärshantering
- Precisionsskjutning

Högviltprov/kulgevär - Skjutning mot såväl stillastående som löpande älgfigur.

Om Grundprov/kulgevär inte avlagts före Högviltprov/kulgevär ska momentet Säker kulgevärshantering ingå. Vid underkänd Säker kulgevärshantering ska provet mot stillastående och löpande älgfigur avbrytas.

Momenten Speciell hagelgevärshantering under Säker hagelgevärshantering (enligt 16 §) - och Speciell kulgevärshantering under Säker kulgevärshantering (enligt 23 §) - som ingår i Hagelgevårsprovet respektive i Grundprov/kulgevär måste avläggas med godkänt resultat innan sådant prov får fortsättas.

Ett praktiskt delprov ska genomgås med samtliga moment under samma dag. Vid extrema väderleksförhållanden eller motsvarande får dock provledare besluta att något moment får genomföras senare.

Den provtagare som innan provet uppträder olämpligt med vapen får inte avlägga prov. Vid olämplig vapenhantering sedan något delprov ägt rum men annat delprov inte påbörjats kan provtagaren nekas vidare prov den dagen. Andra godkända moment i aktuellt delprov får i sådant fall inte tillgodoräknas.

10 § Ett godkänt prov gäller tills vidare.

Provledare ska utfärda intyg över genomgången prov.

11 § Som typer av jaktvapen räknas vid ansökan om tillstånd till innehav följande vapen:

Hagelgevär

Alla hagelgevär - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en eller flera hagelpipor.

Kulgevär avsedda för patroner i klass 2-4 samt för jakt tillåtna luftgevär

Alla kulgevär avsedda för patroner i klasserna 2, 3 och 4 enligt 14 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en

NFS 2015:10

eller flera kulpipor av kaliber/kalibrar avsedda för patroner i klasserna 2, 3 och 4. Till denna vapentyp räknas även luftgevär tillåtna för jakt enligt 20 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

Kulgevär avsedda för patroner i klass 1

Alla kulgevär avsedda för patroner i klass 1 enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en eller flera kulpipor av kaliber/kalibrar, avsedda för patroner i klass 1.

Teoretiskt prov

12 § Naturvårdsverket ansvarar för både innehållet i och utformningen av det teoretiska provet. (NFS 2019:9)

Det teoretiska provet ska avläggas på det sätt som Naturvårdsverket anvisar. (NFS 2019:9)

13 §¹ Det teoretiska provet ska innehålla frågor inom ämnesområdena

- artkännedom,
- ekologi samt naturens och djurens utveckling,
- fångst av vilda däggdjur och fåglar,
- jakt- och vapenlagstiftning samt annan relevant lagstiftning,
- jaktetik,
- jakthundar,
- jaktmetoder,
- miljö- och naturvårdshänsyn,
- omhändertagande av fällt vilt,
- skadskjutning och eftersök av skadat vilt,
- skjutvapen och skjutteknik,
- skottverkan, ammunition och ballistik,
- säkerhet vid vapenhantering,
- viltforskning,
- viltförvaltning och viltskador, samt
- viltvård. (NFS 2019:9)

13 a § Det teoretiska provet innehåller 70 frågor (provfrågor) och ska lösas på högst 60 minuter. (NFS 2019:9)

För att provet ska godkännas måste minst 60 provfrågor vara rätt besvarade. (NFS 2019:9)

13 b § Utöver provfrågorna får Naturvårdsverket lägga till högst tre frågor (testfrågor) i det teoretiska provet utan att provtagaren vet vilka dessa är. Testfrågorna ska inte räknas in i provtagarens slutresultat. (NFS 2019:9)

14 § Provledare får endast använda det teoretiska provet i samband med provtagning. Provtagare får inte behålla, kopiera eller på annat sätt avbilda frågorna.

Vid prov får hjälpmedel inte användas, annat än de som anges i 31 §. Provet avbryts för den som fuskar.

Provtagare får avlägga endast ett teoretiskt prov en och samma dag.

Praktiskt hagelgevårsprov

15 § Det praktiska hagelgevårsprovet ska innehålla följande moment:

1. Säker hagelgevärshantering
2. Avståndsbedömning
3. Lerduveskjutning
4. Skjutning mot markmål

Momenten 1 och 2 får utföras som ett enda moment - enligt vad som föreskrivs i 18 §.

För att bli godkänd ska provtagaren godkännas i samtliga moment.

16 § Vid Säker hagelgevärshantering ska provtagarens förmåga att hantera sitt hagelgevär säkert prövas på två sätt:

- a) *Speciell hagelgevärshantering*, där provtagaren ska utföra vissa handlingar med ett hagelgevär på en särskild provplats. Vapenhanteringen kontrolleras och bedöms då i detalj enligt ett särskilt program.
- b) *Allmän hagelgevärshantering*, där provtagarens vapenhantering ska kontrolleras och bedömas allmänt i samband med att Avståndsbedömning, Lerduveskjutning och Skjutning mot markmål genomförs.

För att kunna godkännas måste provtagarens vapenhantering vara säker.

17 § Vid *Avståndsbedömning* ska provtagarens förmåga att bedöma om ett mål är inom eller utom hagelhåll prövas.

Sammanlagt fem viltfigurer (däggdjur) av falltyp ska visas samt en fågelsiluett mot fri himmel. Fågelsiluett och rådjursfigur ska för godkänt prov vara placerade på max 20 meters avstånd från provtagaren och för underkänt på 30 meters avstånd från provtagaren. Provtagaren ska markera ett skott med geväret mot de figurer han eller hon anser vara inom hagelhåll.

För att kunna godkännas krävs att provtagaren inte markerar skott mot något av målen utom skotthåll och att provtagaren markerar skott mot samtliga mål inom skotthåll.

18 § Avläggs proven i 16 och 17 §§ samtidigt (kombinationsprov) ska provtagaren förflytta sig efter en markerad stig, där vissa hinder förekommer och där provtagaren på sex platser ges möjlighet att markera skott med sitt gevär mot viltfigurer (5 markbundna vilt och 1 fågelsiluett).

För att kunna godkännas krävs att provtagaren uppfyllt samma krav som gäller för Säker hagelgevärshantering och Avståndsbedömning.

19 § Vid *Lerduveskjutning* ska provtagaren skjuta mot sex lerduvor som kastas rakt ut och bort från en plats omedelbart intill provtagaren - frånskott. Minst fyra träffade lerduvor krävs för godkänt prov.

NFS 2015:10

20 § Vid *Skjutning mot markmål* ska provtagaren skjuta mot ett vänster- och ett högergående markmål på 20 meters avstånd - sidskott. Båda målen ska träffas för att provet ska vara godkänt. Som träff räknas minst åtta hagel (US nr 7-2,5 mm/7,5-2,4 mm) inom träffområdet (Ø 9 cm, placerat över lung-hjärtområdet) för hare eller rävfigur, eller 28 hagel inom träffområdet (Ø 18 cm, placerat över lung-hjärtområdet) för rådjursfigur.

21 § Om provtagaren underkänts i *Speciell hagelgevärshantering* enligt 16 § eller underkänts i något av momenten *Avståndsbedömning/Säker hagelgevärshantering/Lerduveskjutning* eller *Skjutning mot markmål* på grund av uppenbart undermålig vapenhantering, ska hagelgevärsprovet avbrytas. Andra godkända moment i hagelgevärsprovet får i sådant fall inte tillgodoräknas.

Praktiskt grundprov/kulgevär

22 § Det praktiska grundprovet/kulgevär ska innehålla momenten

1. Säker kulgevärshantering
2. Precisionsskjutning

23 § Vid *Säker kulgevärshantering* ska provtagarens förmåga att hantera sitt kulgevär säkert prövas på två sätt:

- a) *Speciell kulgevärshantering*, där provtagaren får utföra vissa handlingar med ett kulgevär, där vapenhanteringen kontrolleras och bedöms i detalj enligt ett särskilt program.
- b) *Allmän kulgevärshantering*, där provtagarens vapenhantering kontrolleras och bedöms allmänt i samband med att momentet *Precisionsskjutning* genomförs. För att kunna godkännas måste provtagarens vapenhantering vara säker.

24 § Om provtagaren underkänts i *Speciell kulgevärshantering* eller underkänts i *Precisionsskjutning* på grund av uppenbart undermålig vapenhantering, ska kulgevärsprovet avbrytas.

Nytt prov måste i sådant fall göras av hela Grundprov/kulgevär annan dag.

25 § I *Precisionsskjutning* ska provtagarens förmåga att skjuta två väl sammanhållna träffbilder om fyra skott vardera prövas. Den första träffbilden ska provtagaren skjuta från skjutstol och den andra med jägarmässigt stöd.

Provet ska avläggas utomhus och skjutavståndet ska vara 80 meter.

För att kunna godkännas krävs att kulhålen i respektive serie täcks helt av cirkelrunda träffbildsmallar.

Serie skjutet från skjutstolen får ha högst 12 cm spridning.

Serie skjutet med jägarmässigt stöd får ha högst 17 cm spridning.

Om bara den ena serien är godkänd, ska momentet underkännas.

Praktiskt Högviltprov/kulgevär

26 § Praktiskt Högviltprov/kulgevär ska vara utformat som respektive jägarorganisations älgskytteprov och innehålla

1. Skjutning mot stillastående älgfigur
2. Skjutning mot löpande älgfigur

Provet ska avläggas utomhus och skjutavståndet ska vara 80 meter.

Om detta delprov avläggs före Grundprov kulgevär ska provet börjas med Säker kulgevärshantering.

27 § Provtagare som önskar avlägga godkänt Högviltprov/kulgevär ska skjuta ”Godkänd” för erhållande av respektive jägarorganisations älgskyttemärke i brons på godkänd provbana och inför provledare.

28 § Vid praktiskt Högviltprov/kulgevär ska provtagaren skjuta minst tre godkända 4-skottserier samma dag för godkänt. Vidare får provtagaren inte skjuta mer än nio stycken 4-skottserier samma dag.

Omprov av underkänt prov

29 § Den som helt eller delvis underkänts i prov, har rätt att avlägga nytt prov.

Omprov av helt underkänt prov eller avbrutet prov på grund av fusk eller uppenbart undermålig vapenhantering, får inte göras samma dag.

Om endast *ett* av momenten Avståndsbedömning, Lerduveskjutning eller Skjutning mot markmål i hagelgevärsprovet underkänts, får högst två omprov av det underkända momentet göras samma dag. Motsvarande gäller om momentet Precisionsskjutning i Praktiskt grundprov/kulgevär underkänts.

Utformning av provplatser

30 § De skjutmoment med skarp ammunition som ingår i delproven Praktiskt hagelgevärsprov och Praktiskt grundprov/kulgevär samt i Högviltprov/kulgevär får genomföras endast på sådana platser på skjutbanan som berörd myndighet godkänt för skjutning med de aktuella vapentyperna.

Provtagare med funktionsnedsättning

31 § Vid prövning av provtagare med någon form av funktionsnedsättning ska proven anpassas till den typ av funktionsnedsättning provtagaren har.

Avgifter m.m.

32 § Provtagare ska betala en avgift till provbanan för respektive prov enligt följande: (NFS 2019:9)

Teoretiskt prov	500 kronor (NFS 2019:9)
Hagelgevärsprov	400 kronor
Grundprov/kulgevär	200 kronor
Högviltprov/kulgevär	200 kronor
Omprovsmoment	100 kronor
Tilläggsserie 1	50 kronor
Tilläggsserie 2	50 kronor

NFS 2015:10

Skjutbanans kostnad för ammunition tillkommer. Inga andra avgifter utöver den av Naturvårdsverket fastställda avgiften och eventuell kostnad för ammunition får tas ut av provbanan vid provtillfället. Kvitto på betalda avgifter ska kunna utfärdas av provbanan. (NFS 2019:9)

32 a § Fördelningen av avgiftsintäkterna mellan provbanorna och Naturvårdsverket regleras i särskilt beslut.

33 § Intyg över avlagda prov i jägarexamen ska utfärdas av provledare och sammanställas i form av ett jägarexamensbevis. Provledare ska registrera samtliga avlagda prov i Naturvårdsverkets jägarregister senast tio dagar efter genomfört prov.

Registernummer för provledare och provbanor

34 § Provledare ska tilldelas ett registernummer av Naturvårdsverket bestående av länsbokstav och tre siffror.

Provledare ska ange sitt registernummer på utfärdade intyg. (NFS 2019:9)

Provledarens registernummer ska anges vid registrering av provresultaten i jägarregistret. (NFS 2019:9)

35 § Varje provbana ska tilldelas ett registernummer av Naturvårdsverket bestående av länsbokstav och tre siffror.

Provledare som leder prov för jägarexamen vid provbana ska ange banans registernummer på utfärdade intyg. (NFS 2019:9)

Provbansans registernummer ska anges vid registrering av provresultaten i jägarregistret. (NFS 2019:9)

Ikraftträdande

NFS 2015:10

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2016 då Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:4) om jägarexamen ska upphöra att gälla.

NFS 2019:8

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2020.

Utgå från denna kolumn. Sök upp den rad där de vapen finns som provtagaren (eller motsvarande) redan har. Följ sedan raden åt höger och stanna i den ruta ovanför vilken de vapen finns angivna som provtagaren önskar anskaffa. Där står vilka prov som måste avläggas.

Sök här upp de vapen som provtagaren (eller motsvarande) vill anskaffa.

	Hagel	Kula 1	Kula 2	Kula 1 + Kula 2	Kombi 1 Hagel + Kula 1 Hagel + Kombi 1 Kombi 1 + Kula 1	Kombi 2 Hagel + Kula 2 Hagel + Kombi 2 Kombi 2 + Kula 2	Kula 1 + Kombi 2 Kula 2 + Kombi 1 Kombi 1 + Kombi 2
Inget vapen alls	T, Ha	T, Gk, Hk	T, Gk	T, Gk, Hk	T, Ha, Gk, Hk	T, Ha, Gk	T, Ha, Gk, Hk
Hagel	0	T, Gk, Hk	T, Gk	T, Gk, Hk	T, Gk, Hk	T, Gk	T, Gk, Hk
Kula 1	T, Ha	0	0	0	T, Ha	T, Ha	T, Ha
Kula 2	T, Ha	T, Gk, Hk	0	T, Gk, Hk	T, Ha, Gk, Hk	T, Ha	T, Ha, Gk, Hk
Kula 1 + Kula 2	T, Ha	0	0	0	T, Ha	T, Ha	T, Ha
Kombi 1 Hagel + Kula 1 Hagel + Kombi 1 Kula 1 + Kombi 1	0	0	0	0	0	0	0
Kombi 2 Hagel + Kula 2 Hagel + Kombi 2 Kombi 2 + Kula 2	0	T, Gk, Hk	0	T, Gk, Hk	T, Gk, Hk	0	T, Gk, Hk

T = Teoretiskt prov, Ha = Hagelgevårsprov, Gk = Grundprov/kulgeär, Hk = Högviltprov/kulgevär

Fotnot:

Kula 1 avser klass 1 enligt 14 § i Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2002:18

Kula 2 avser klasserna 2-4 enligt samma föreskrifter

Kombi 1 avser kombinationsvapen i klass 1

Kombi 2 avser kombinationsvapen i klass 2-4